

## FIȘA DISCIPLINEI

Anul universitar 2025-2026

Anul de studiu III / Semestrul 6

### 1. Date despre program

|                                                                |                                                                                                                                                                             |
|----------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.1. Instituția de învățământ superior                         | Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia                                                                                                                             |
| 1.2. Facultatea                                                | Istorie, Litere și Științe ale Educației                                                                                                                                    |
| 1.3. Departamentul                                             | Istorie, Arheologie și Patrimoniu                                                                                                                                           |
| 1.4. Domeniul de studii                                        | Istorie                                                                                                                                                                     |
| 1.5. Ciclul de studii                                          | Licență                                                                                                                                                                     |
| 1.6. Programul de studii/calificări<br>COR/grupă de bază ESCO* | Istorie/ istoric (COR 263302), istoriograf (COR 263303), politolog (COR 263304) / 2633: Filozofi, istorici și specialiști în științe politice / Acces la ciclul de masterat |

### 2. Date despre disciplină

|                                                   |     |                                                           |                                 |                                 |                     |                                                                             |         |  |
|---------------------------------------------------|-----|-----------------------------------------------------------|---------------------------------|---------------------------------|---------------------|-----------------------------------------------------------------------------|---------|--|
| 2.1. Denumirea disciplinei                        |     | Minorități religioase și confesionale în spațiul românesc |                                 |                                 | 2.2. Cod disciplină |                                                                             | I.3207A |  |
| 2.3. Titularul activității de curs                |     |                                                           | Prof. univ. dr. Daniel Dumitran |                                 |                     |                                                                             |         |  |
| 2.4. Titularul activității de seminar / laborator |     |                                                           | Dr. Robert Simion Luca          |                                 |                     |                                                                             |         |  |
| 2.5. Anul de studiu                               | III | 2.6. Semestrul                                            | 2                               | 2.7. Tipul de evaluare (E/C/VP) | E                   | 2.8. Regimul disciplinei (O – obligatorie, Op – opțională, F – facultativă) | Op      |  |

### 3. Timpul total estimat

|                                                                                                   |    |                     |    |                        |     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------|----|---------------------|----|------------------------|-----|
| 3.1. Numar ore pe saptamana                                                                       | 3  | din care: 3.2. curs | 1  | 3.3. seminar/laborator | 2   |
| 3.4. Total ore din planul de învățământ                                                           | 36 | din care: 3.5. curs | 12 | 3.6. seminar/laborator | 24  |
| Distribuția fondului de timp                                                                      |    |                     |    |                        | ore |
| a. Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe                                    |    |                     |    |                        | 10  |
| b. Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren |    |                     |    |                        | 10  |
| c. Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri                          |    |                     |    |                        | 15  |
| d. Tutoriat                                                                                       |    |                     |    |                        |     |
| e. Examinări                                                                                      |    |                     |    |                        | 2   |
| f. Alte activități universitare (vizite de studiu, consultații proiecte, etc.) .....              |    |                     |    |                        | 2   |

|                                                   |    |
|---------------------------------------------------|----|
| 3.7 Total ore studiu individual (a+b+c)           | 35 |
| 3.8 Total ore activități universitare (d+e+f+3.4) | 40 |
| 3.9 Total ore pe semestru (3.7+3.8)               | 75 |
| 3.10 Numărul de credite**                         | 3  |

### 4. Precondiții (acolo unde este cazul)

|                    |                                                                        |
|--------------------|------------------------------------------------------------------------|
| 4.1. de curriculum | Cursurile <i>Istoria modernă universală; Istoria medie a românilor</i> |
| 4.2. de competențe |                                                                        |

### 5. Condiții (acolo unde este cazul)

|                                                  |                               |
|--------------------------------------------------|-------------------------------|
| 5.1. de desfășurare a cursului                   | Sală dotată cu videoproiector |
| 5.2. de desfășurarea a seminarului/laboratorului | Sală dotată cu videoproiector |

### 6. Competențe specifice acumulate

|                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|-----------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Competențe/rezultate</b><br>ale învățării specifice<br>programului de studii – | C5 Elaborarea de proiecte profesionale cu utilizarea unor principii și metode consacrate în domeniul Istorie; utilizarea conceptelor și a metodelor de bază ale cel puțin unei alte științe sociale sau umaniste, sau ale unei discipline de graniță între istorie și alte științe (antropologia istorică, istoria artei, economia, sociologia, filosofia, etc.). |
| Competențe transversale                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |

#### 7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

|                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|---------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 7.1 Obiectivul general al disciplinei | Introducerea în studiul evoluției populației și al politicilor populaționiste duse de statul modern în spațiul actual românesc, din perspectivă istorică și cu aplicarea sugestiilor metodologice oferite de științele sociale. Stabilirea unor direcții posibile de cercetare în echipă, în cadrul unor programe instituționale.                                              |
| 7.2 Obiectivele specifice             | Abordarea raporturilor dintre majoritate și minorități pe o durată istorică lungă (Evul Mediu – epoca modernă târzie, cu referirile necesare la contemporaneitate), din perspectiva evoluțiilor religioase, economice și sociale. Aprofundarea până la un nivel mediu a profilului istoric al principalelor minorități religioase și confesionale din spațiul actual românesc. |

#### 8. Conținuturi\*

| 8.1 Curs                                                                                                                      | Metode de predare    | Observații          |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|---------------------|
| 1. Teritoriu și populație. Principatul Transilvaniei și principatele românești extracarpătice între Evul Mediu și modernitate | Prelegere, dezbateri | <b>2 ore fizice</b> |
| 2. Religie, economie și societate. Tendințe ale politicii statale. Exemplificare: colonizarea „landlerilor” în Transilvania   | Prelegere, dezbateri | <b>2 ore fizice</b> |
| 3. Minorități religioase: evreii                                                                                              | Prelegere, dezbateri | <b>2 ore fizice</b> |
| 4. Minorități religioase sau confesionale?: armenii                                                                           | Prelegere, dezbateri | <b>2 ore fizice</b> |
| 5. Minorități confesionale: protestanții și neoprotestanții                                                                   | Prelegere, dezbateri | <b>2 ore fizice</b> |
| 6. Vizite documentare: Modalități de conservare și valorificare a patrimoniului minorităților religioase și confesionale      |                      | <b>2 ore fizice</b> |
| 7. Concluziile cursului. Majoritate și minorități în România contemporană                                                     | Dezbateri            | <b>2 ore fizice</b> |

#### Bibliografie

##### a. Sinteze

- Bendel, Rainer, Norbert Spannenberger (Hg.), *Kirchen als Integrationsfaktor für die Migranten im Südosten der Habsburgermonarchie im 18. Jahrhundert*, Berlin, LIT Verlag, 2010.
- Buchinger, E., *Die „Landler” in Siebenbürgen. Vorgeschichte, Durchführung und Ergebnis einer Zwangsumsiedlung im 18. Jh.*, München, 1980 [Buchreihe der Südostdt. Hist. Komm. 31].
- Caccamo, Domenico, *Eretici italiani in Moravia, Polonia, Transilvania (1558-1611)*, Firenze, Le Lettere, 1999.
- Fulga, Ligia (coord. / Hg.), *Sășii transilvăneni despre ei înșiși / Die Siebenbürger Sachsen über sich selbst*, I, Brașov, Transilvania Expres, 2008.
- Maner, Hans-Christian, *Galizien. Eine Grenzregion im Kalkül der Donaumonarchie im 18. Und 19. Jahrhundert*, München, IKGS Verlag, 2007.
- Röder, Annemarie (Hg.), *Dan hier ist besser zu leben als in dem Schwaben Land. Vom deutschen Südwesten in das Banat und nach Siebenbürgen / Pentru că aici este mai bine de trăit decât în Țara Șvabilor. Din sudvestul Germaniei în Banat și Transilvania*. Katalog zur gleichnamigen Ausstellung des Hauses der Heimat des Landes Baden-Württemberg, Stuttgart, 2002.
- Rohdewald, Stefan, David Frick, Stefan Wiederkehr (Hg.), *Litauen und Ruthenien. Studien zu einer transkulturellen Kommunikationsregion (15.-18. Jh.)*, Wiesbaden, Harrassowitz Verlag, 2007.

##### b. Studii

- Ducieux, Marie-Elizabeth, „Exil et conversion. Les trajectoires de vie d'émigrants tchèques à Berlin au 18e siècle”, în *Annales. Histoire, Sciences Sociales*, 54 Année, No. 4, Juillet-Août 1999, pp. 915-944.
- Dumitran, Daniel, „Die Landesbeschreibungen als Reformierungs-Instrument: Fürstentum Siebenbürgens im letzten Jahrzehnt Maria Theresia's”, în Daniel Dumitran, Valer Moga (Eds.), *Economy and Society in Central and Eastern Europe. Territory, Population, Consumption. Papers of the International Conference Held in Alba Iulia, April 25th-27th, 2013*, Zürich, Münster, LIT Verlag, 2013, pp. 43-61.

3. Fata, Marta, „Die Auswanderung aus Württemberg ins Banat im 18. Und 19. Jahrhundert”, în *Kulturraum mittlere und untere Donau: Traditionen und Perspektiven des Zusammenlebens / Spațiul cultural al Dunării mijlocii și inferioare: tradiții și perspective ale conviețuirii*, Reșița, 1995, pp. 245-258.
4. Gündisch, Gustav, „Zur Einwanderung der Baden-Durlacher nach Mühlbach”, în *Zeitschrift für Siebenbürgische Landeskunde*, IV. Folge, 1. Jahrgang, 1978, Heft 1, pp. 3-15. Wagner, Ernst, „Minorități etnice și religioase în Transilvania potrivit recensământului din 1992”, în *Transilvania și sașii ardeleni în istoriografie*, Sibiu, Editura hora, 2001, pp. 184-199.
5. Wolf, Josef, „Raumbewertung, Verkehr und Verkehrspolitik im Banat des 18. Jahrhunderts im Lichte der Landesbeschreibungen”, în *Kulturraum mittlere und untere Donau: Traditionen und Perspektiven des Zusammenlebens / Spațiul cultural al Dunării mijlocii și inferioare: tradiții și perspective ale conviețuirii*, Reșița, 1995, pp. 211-244.
6. Wolf, Marionela, „În vârtelnița birocrăției: Cazul remigrantei Dorothea Schäfer. O (re)construcție documentară”, în *Biserică, societate, identitate. In honorem Nicolae Bocșan*, Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană, 2007, pp. 761-778.
7. Zach, Krista, „Migration und Konfession im Türkischen Ungarn und Siebenbürgen des 17. Jh.”, în *Biserică, societate, identitate. In honorem N. Bocșan*, Cluj-Napoca, 2007, pp. 727-748.

#### c. Resurse internet

1. Centrul de Cercetare a Relațiilor Interetnice:

<http://www.ccrit.ro/index.html>

2. Centrul de Resurse pentru Diversitate Etnoculturală:

<http://www.edrc.ro/index.jsp>

3. Institutul Național de Statistică

<http://www.recensamantromania.ro/> <https://www.recensamantromania.ro/rezultate-rpl-2021/rezultate-definitive/>

4. Institutul pentru Studiarea Problemelor Minorităților Naționale:

<http://www.ispmn.gov.ro/>

5. <http://www.landler.com/landler/intro/index.html>

6. <https://varga.adatbank.ro/>

7. <https://www.davidrumsey.com/>

8. <https://maps.arcnum.com/ro/browse/country/firstsurvey/>

#### 8.2. Seminar-laborator

1. **Seminar introductiv. Cercetări consacrate minorităților în istoriografia românească**

<https://filmehd.se/guess-whos-coming-to-dinner-ghici-cine-vine-la-cina-1967-filme-online.html>

Problematizare

**2 ore  
fizice**

2. **Minoritățile religioase și confesionale: concept, statut juridic, evoluție istorică**

Problematizare  
și dezbateri

**2 ore  
fizice**

#### 3-4. Evreii

##### Surse:

1. Andreescu, Andreea, Nastasă, Lucian, Varga, Andreea, *Minorități etnoculturale. Mărturii documentare: evreii din România (1945-1965)*, Cluj-Napoca, Centrul de Resurse pt. Diversitate Etnoculturală, 2003.
2. Attias, Jean-Christophe, Esther Benbassa, *Dicționar de civilizație iudaică. Autori, opere, noțiuni*, București, Editura Univers Enciclopedic, 1999.
3. Dumitran, Daniel, Călin Șuteu, Tudor Borșan, *Istории în piatră. Cimitirul evreiesc din Alba Iulia (partea I)*, Cluj-Napoca, Mega, 2014.
4. *Evreii din România în texte istoriografice. Antologie*, ediție de Lya Benjamin, București, Hasefer, 2002.
5. *Izvoare și mărturii referitoare la evreii din România*, vol. I, coord. Victor Eskenasy, București, Hasefer, 1986, reed. 1995; vol. II/I, 1988, coord. M. Spielmann; vol. II/II, 1990, coord. L. Benjamin, M. Spielmann, S. Stanciu; vol. III/I-II, 1999, coord. L. Gyémánt, L. Benjamin.
6. Runes, Dagobert D., *Dicționar de iudaism. Rituri, obiceiuri și concepte iudaice*, București, Editura Hasefer, 1997.
7. Tercatin, Baruch, Lucian-Zeev Herșcovici, *Prezențe rabinice în perimetrul românesc. Secolele XVI-XXI*, București, Hasefer, 2008.

##### Resurse internet

<http://www.jewish-romania.ro/monumente.php>

<http://www.iaigsjewishcemeteryproject.org/romania/index/Page-10.html>

Problematizare  
și dezbateri.

**4 ore  
fizice**

#### 5. Armenii

##### Surse:

Problematizare  
și dezbateri.

2 ore fizice

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                     |              |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------|--------------|
| <p>1. Agémian, Sylvia, <i>Manuscrise miniaturate armene în colecții din România</i>, București, Editura Meridiane, 1982.</p> <p>2. Bernád Rita – Kovács Bálint, <i>Arhiva de colecție armeano-catolică din Gherla. Repertoriu</i>, Budapest – Gyulaféhevár – Leipzig, 2011 [Erdélyi Római Katolikus Levéltárak 4, cu versiune maghiară și engleză].</p> <p>3. Drost-Abgarjan, Armenuhi, Bálint Kovács, Tibor Martí, <i>Catalogue of the Armenian Library in Elisabethopolis</i>, Leipzig, Leipziger Universitätsverlag; Eger, Eszterházy Károly College, Eger, 2011.</p> <p>4. Lukácsi, Ch., <i>Historia Armenorum Transilvaniae. A primordiis gentis usque nostram memoriam e fontibus authenticis et documentis antea ineditis</i>, Viennae, 1859.</p> <p><b>Resurse internet</b><br/> <a href="http://www.araratonline.com/">http://www.araratonline.com/</a><br/> <a href="http://leveltar.romkat.ro/ro/arhive/arhiva-de-colecie-armeano-catolic-din-gherla/lista-fondurilor/323-kovacs-balint-oermenyek-erdelyben-a-17-szazadi-letelepedestl-a-20-szazadig.html">http://leveltar.romkat.ro/ro/arhive/arhiva-de-colecie-armeano-catolic-din-gherla/lista-fondurilor/323-kovacs-balint-oermenyek-erdelyben-a-17-szazadi-letelepedestl-a-20-szazadig.html</a><br/> <a href="http://referinte.transindex.ro/enciclopedie/monument.php?id=425">http://referinte.transindex.ro/enciclopedie/monument.php?id=425</a><br/> <a href="http://enciclopediavirtuala.ro/monument.php?id=388">http://enciclopediavirtuala.ro/monument.php?id=388</a></p> | Prezentare de referate                              |              |
| <p><b>6. Catolicii în țările române</b><br/> <b>Surse:</b></p> <p>1. Bandini, Marco, <i>Codex. Vizitarea generală a tuturor bisericilor catolice de rit roman din Provincia Moldova 1646-1648</i>, ediție bilingvă de Traian Diaconescu, Iași, Presa Bună, 2006.</p> <p>2. Diaconescu, Traian, „<i>Conciones Latinae-Moldavo</i>. Un monument spiritual din istoria catolicilor din Moldova”, în <i>Buletin Istoric</i>, 12 (2011), pp. 141-158.</p> <p><b>Resurse internet</b><br/> <a href="http://asrocatolic.uv.ro/index.html">http://asrocatolic.uv.ro/index.html</a><br/> <a href="http://en.csango.ro/">http://en.csango.ro/</a><br/> <a href="http://www.eliznik.org.uk/RomaniaHistory/csango.htm">http://www.eliznik.org.uk/RomaniaHistory/csango.htm</a></p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Problematizare și dezbateri. Prezentare de referate | 2 ore fizice |
| <p><b>7. Evanghelicii</b><br/> <b>Bibliografie:</b><br/> <b>Surse</b></p> <p>1. Binder, Ludwig, <i>Johannes Honterus. Schriften, Briefe, Zeugnisse</i>, Bukarest, Kriterion Verlag, 1996.</p> <p>2. Wagner, Ernst, <i>Quellen zur Geschichte der Siebenbürger Sachsen 1191-1975</i>, Köln, 1976.</p> <p><b>Resurse internet</b><br/> <a href="http://www.siebenbuerger.de">http://www.siebenbuerger.de</a></p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Problematizare și dezbateri. Prezentare de referate | 2 ore fizice |
| <p><b>8. Reformații</b><br/> <b>Surse</b></p> <p>1. Andreescu, Andreea, Lucian Nastasă, Andreea Varga, <i>Minorități etnoculturale. Mărturii documentare: maghiarii din România (1945-1955; 1956-1968)</i>, Cluj-Napoca, Centrul de Resurse pentru Diversitate Etnoculturală, 2002-2003.</p> <p>2. Buzogány Dezső, Dáné Veronka, Kolumbán Vilmos, Sipos Gábor, <i>Erdélyi református zsinatok iratai</i> [Protocoloalele sinoadelor generale ale Bisericii Reformate din Transilvania], [Seria Izvoare de istorie bisericească din Transilvania], vol. III-IV, Cluj-Napoca, Institutul Teologic Protestant, 2001.</p> <p>3. Buzogány Dezső, Ősz Előd, <i>A Hunyad-Zarándi református egyházközségek történeti katasztere</i> [Istoria documentară a parohiilor din protopopiatul Hunedoare-Zărand], [Seria Izvoare de istorie bisericească din Transilvania, Nr. 1-2], vol. I-III, Institutul Teologic Protestant, Cluj-Napoca, 2002, 2005.</p> <p><b>Resurse internet</b><br/> <a href="http://enciclopediavirtuala.ro">http://enciclopediavirtuala.ro</a></p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Problematizare și dezbateri. Prezentare de referate | 2 ore fizice |
| <p><b>9. Antitrinitarienii.</b><br/> <b>Surse</b></p> <p>1. Kénosi Tózsér János, Uzoni Fosztó István, <i>Az erdélyi unitárius egyház története</i>, I. Tradusă de Márkos Albert, prefață de Balázs Mihály, editată de Hoffmann Gizella, Kovács Sándor, Molnár B. Lehel [Publicațiile Arhivei Centrale și Bibliotecii Bisericii Unitariene din Transilvania 4/1-2], Kolozsvár, 2005, 2009.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Problematizare și dezbateri. Prezentare de referate | 2 ore fizice |
| <p><b>10. Anabapțiștii</b><br/> <b>Surse</b></p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Problematizare și dezbateri.                        | 2 ore fizice |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                     |              |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------|--------------|
| 1. Schmidt, Wilhelm, <i>Die Stiftung der katholischen, thesesianischen Waisenhauses bei Hermannstadt, gelegenheitlich der ersten Säcularfeier der Bestandes desselben actenmässig dargestellt</i> , Hermannstadt, 1869.                                                         | Prezentare de referate                              |              |
| <b>11-12. Confesiunile neoprotestante în România</b><br><b>Surse</b><br>1. Bodeanu, Denisa, ed., <i>Neoprotestanții din Transilvania în timpul regimului comunist. Studiu de caz: Bapțiștii din județul Cluj. Mărturii și documente</i> , vol. II, Cluj-Napoca, Argonaut, 2012. | Problematizare și dezbateri. Prezentare de referate | 2 ore fizice |
| <b>13. Evaluarea studiilor de caz realizate</b>                                                                                                                                                                                                                                 | Dezbateri                                           | 2 ore fizice |
| <b>14. Evaluarea studiilor de caz realizate</b>                                                                                                                                                                                                                                 | Dezbateri                                           | 2 ore fizice |

#### Bibliografie:

- Balázs, Mihály, *Early Transylvanian Antitrinitarianism (1566-1571). From Servet to Paleologus*, Baden-Baden&Bouxwiller, Éditions Valentin Koerner, 1996.
- Barbu, Violeta, *Purgatoriul misionarilor. Contrareforma în țările române în secolul al XVII-lea*, București, Editura Academiei Române, 2008.
- Bedros, Vlad, *Patrimoniu artistic armenesc în România. Între nostalgia exilului și integrarea culturală*, București, NOI Media Print, f.a.
- Berényi, Maria, *Poveștile caselor. Români în Buda și în Pesta*, cu text în lb. rom., engl. și magh., Budapesta, Societatea Culturală a Românilor din Budapesta și Institutul de Cercetări al românilor din Ungaria, 2011.
- Bocșan, Nicolae, Dieter Brandes, Olga Lukács (editori), *Evoluția instituțiilor episcopale în Bisericile din Transilvania*, Partea I, *De la începuturi până la 1740*, Cluj-Napoca, PUC, 2010 [Healing of Memories, Seria Reconciliatio 5/r].
- Brandes, Dieter, Vasile Grajdian, Olga Lukács (editori), *Scurtă istorie a Bisericilor și comunităților religioase din Transilvania*, Cluj-Napoca, PUC, 2008 [Healing of Memories, Seria Reconciliatio 3/r].
- Budeancă, Cosmin (ed.), *Imaginea etnicilor germani la românii din Transilvania după 1918. Studiu de caz: județele Hunedoara, Alba, Sibiu. Cercetare de istorie orală*, vol. I-IV, Târgoviște, Cetatea de Scaun, 2016-2019.
- Caloianu, Ana Maria, *Istoria comunității evreiești din Alba Iulia*, București, Hasefer, 2006.
- Carmilly-Weinberger, Moshe, *Istoria evreilor din Transilvania (1623-1944)*, București, Ed. Enciclopedică, 1994.
- Ciubotaru, Ion H., *Catolicii din Moldova. Universul culturii populare*, vol. I. *Arhitectura tradițională. Textilele de interior. Portul popular de sărbătoare*; vol. II. *Obiceiurile familiale și calendaristice*, Iași, Presa Bună, 1998, 2002.
- Colta, Elena Rodica, *Interetnicitate și construcții identitare în zona de frontieră româno-maghiară*, Arad, Editura Universității „Aurel Vlaicu”, 2010.
- Dobrincu, Dorin, Dănuț Mănăstireanu (coord.), *Omul evanghelic. O explorare a comunităților protestante românești*, Iași, Polirom, 2018.
- Dumea, Claudiu, *Istoria unei mișcări religioase. Martorii lui Iehova*, Iași, Sapiența, 2008.
- Ferro, Teresa, *Activitatea misionarilor catolici italieni în Moldova (sec. XVII-XIX)*, București, 2004.
- Fitzai, Corneliu-Ghiocel, *Mișcarea adventistă de ziua a șaptea din România*, Șelimbăr, Clever Books Publ., 2009.
- Fulga, Ligia (coord. / Hg.), *Sașii transilvăneni despre ei înșiși / Die Siebenbürger Sachsen über sich selbst*, vol. I. *Viscri, Meșendorf*, Brașov, Transilvania Expres, 2008; vol. II. *Cristian / Neustadt bei Kronstadt*, 2015.
- Fulga, Ligia, Lia Maria Voicu, *Ceramica de tradiție habană. Istorie, mentalități și relații comerciale în secolul al XVIII-lea*, Brașov, Transilvania Expres, 2013.
- Gazdovits, Nicolae, *Istoria armenilor din Transilvania (de la începuturi până la 1900)*, București, Ararat, 1996.
- Göllner, Carl (Hg.), *Geschichte der Deutschen auf dem Gebiete Rumäniens*. Erster Band. *12 Jh. bis 1848*, Bukarest, Kriterion Verlag, 1979.
- Grigorian, Tigran, *Istoria și cultura poporului armean*, București, Editura Științifică, 1993.
- Gyémánt, Ladislau, *Evreii din Transilvania în epoca emancipării (1790-1867)*, București, Editura Enciclopedică, 2000.
- Idem, *Evreii din Transilvania. Destin istoric*, Cluj-Napoca, Institutul Cultural Român, 2004.
- Hostetler, John A., *Hutterite Society*, Baltimore, John Hopkins Univ. Press, 1997 ([http://books.google.ro/books/about/Hutterite\\_Society.html?id=WBbBRt5UPI4C&redir\\_esc=y](http://books.google.ro/books/about/Hutterite_Society.html?id=WBbBRt5UPI4C&redir_esc=y)).
- Hrenciuc, Daniel, *În umbra Securității: emigrarea germanilor din România (1962-1989)*, Cluj-Napoca, Mega, 2018.
- Idem, *Din vremea prigoanei: deportarea germanilor din România la muncă forțată în Uniunea Sovietică*, Cluj-Napoca, Argonaut, 2019.

26. Hristian, Camelia et alii (ed.), *Greci, evrei, ruși lipoveni, turci ... Brăila. Reactivarea memoriei culturale a orașului*, Brăila, Ed. Istros a Muzeului Brăilei, 2012.  
(<http://www.muzeulbrailei.ro/index.php?pn=2&idn=15625815582969>).
27. Iancu, Carol, *Evreii din România (1866-1919): de la excludere la emancipare*, București, Hasefer, 1996.
28. Ioanid, Radu, *Răscumpărarea evreilor. Istoria acordurilor secrete dintre România și Israel*, Iași, Polirom, 2005.
29. Johnson, Paul, *O istorie a evreilor*, traducere de Irina Horea, București, Humanitas, 2019.
30. Kiss, Tamás, Ostván Csata, *Evoluția populației maghiare din România. Rezultate și probleme metodologice*, Cluj-Napoca, Editura ISPMN, 2008.
31. Klusch, Horst Ernst, *Pe urmele strămoșilor habani*, Biblioteca Județeană Astra Sibiu, 2010  
(<http://www.bjastrasibiu.ro/conferinte/klusch-102.pdf>).
32. Mărtinaș, Dumitru, *Originea ceangăilor din Moldova*, ediție de Ion Coja, Bacău, Symbol, 1998.
33. Nouzille, Jean, *Les catholique de Moldavie. Histoire d'une minorité religieuse de Roumanie*, Iași, Sapiența, 2008.
34. Oișteanu, Andrei, *Imaginea evreului în cultura română. Studiu de imagologie în context est-central european*, București, Humanitas, 2001.
35. Pál, Judit, *Armenii în Transilvania*, Cluj-Napoca, Institutul Cultural Român, 2005.
36. Pop, Ioan-Aurel, Thomas Nágler, Magyari András (coord.), *Istoria Transilvaniei*, vol. II (de la 1541 până la 1711), Cluj-Napoca, Academia Română. Centrul de Studii Transilvane, 2007.
37. Pop, Virgil, *Armenopolis oraș baroc*, Cluj-Napoca, Accent, 2012<sup>2</sup>.
38. Popovici, Alexa, *Istoria baptilștilor din România*. Vol. I. 1856-1919; II. 1919-1944; III. 1944-1989, Oradea, Făclia, 2007.
39. Puskás, Attila, *Az erdélyi örmények nyomában*, Gyergyószentmiklós, 2006 (cu textul și în limbile română și germană).
40. Rosen, Avram, *Contribuția evreilor la progresul industrial în România interbelică*, București, Hasefer, 2002.
41. Roșca, Karla Bianca, *Ceramica săsească din zona Sibiului în secolele XVIII-XIX*, Cluj-Napoca, Mega, 2023.
42. Rotman, Liviu, *Evreii din România în perioada comunistă: 1944-1965*, Iași, Polirom, 2004.
43. Virag, Paula (coord.), *300 de ani de la colonizarea șvabilor dunăreni în comitatul Satu Mare*, Satu Mare, Ed. Muzeului Sătmărean, 2012.
44. Vultur, Smaranda (coord.), *Memoria salvată. Evreii din Banat, ieri și azi*, Iași, Polirom, 2002.
45. Wagner, Ernst, *Geschichte der Siebenbürger Sachsen. Ein Überblick*, Thaur bei Innsbruck, Wort und Welt Verlag, 1990.
46. Weber, Georg, Renate Weber-Schlenther, Armin Nassehi, Oliver Sill, Georg Kneer, *Die Deportation von Siebenbürger Sachsen in die Sowjetunion 1945-1949*. Bd. I. *Die Deportation als historisches Geschehen*. Bd. II. *Die Deportation als biographisches Ereignis und literarisches Thema*. Bd. III. *Quellen und Bilder*, Köln, Weimar, Wien, Böhlau Verlag, 1995.
47. Wien, Ulrich A., Juliane Brandt und András F. Balogh (Hg.), *Radikale Reformation. Die Unitarier in Siebenbürgen*, Köln, Weimar, Wien, Böhlau Verlag, 2013.
48. Wilbur, Earl Morse, *A History of Unitarianism. In Transylvania, England, and America*, Cambridge, Massachusetts, Harvard University Press, 1952.

\* temele de curs și seminar/laborator trebuie să acopere în întregime obiectivele specifice formulate la secțiunea 7.2.

\* temele abordate la curs și cele de la seminar pot fi proiectate atât în relație de complementaritate, cât și/sau în relație de aprofundare a tematicii.

\* este recomandabil ca elaborarea fișei disciplinei să fie făcută în echipă de către titularul de curs și cel de seminar/laborator, eventual de către toți titularii aceleiași discipline, acolo unde mai multe persoane predau aceeași disciplină.

## 9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Familiarizarea cu principalele concepte utilizate și cu maniera de cercetare specifică le oferă posibilitatea studenților de a participa la proiecte de cercetare în cadrul specializării și în domeniile conexe, pe direcțiile prioritare ale cercetării. Ei își pot valorifica astfel pregătirea profesională acumulată în timpul studiului.

## 10. Evaluare

| Tip activitate         | 10.1 Criterii de evaluare  | 10.2 Metode de evaluare | 10.3 Pondere din nota finală |
|------------------------|----------------------------|-------------------------|------------------------------|
| 10.4 Curs              | Frecvență                  | Practică: colocviu      | 10%                          |
|                        | Cunoașterea conținuturilor | -                       | 40%                          |
| 10.5 Seminar/laborator | Frecvență                  |                         | 10%                          |
|                        | Activitate                 | Practică: colocviu      | 40%                          |

10.6 Standard minim de performanță: pentru promovarea disciplinei este necesară obținerea notei minime 5. Demonstrarea competențelor în descoperirea și utilizarea resurselor bibliografice și arhivistice specifice specializării și în realizarea unui discurs istoriografic coerent, cu finalitate pedagogică sau științifică, prin realizarea unei cercetări aplicate referitoare la subiectele de seminar, bazată pe investigarea bibliografiei speciale și pe documentare de teren.

**Data completării**

**Semnătura titularului de curs**

**Semnătura titularului de seminar**

**23.09.2025**

**Data avizării în departament**

**01.10.2025**

**Semnătura directorului de departament**

Prof. univ. dr. Dumitran Daniel

Anexă la Fișa disciplinei (facultativă)

### ANEXĂ LA FIȘA DISCIPLINEI

#### b. Evaluare – mărire de notă

| Tip activitate                                                                    | 10.1 Criterii de evaluare     | 10.2 Metode de evaluare          | 10.3 Pondere din nota finală |
|-----------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------|----------------------------------|------------------------------|
| 10.4 Curs                                                                         |                               |                                  |                              |
| 10.5 Seminar/laborator                                                            |                               |                                  |                              |
| 10.6 Standard minim de performanță                                                |                               |                                  |                              |
| Participarea la 50% din activitățile didactice și însușirea conceptelor de bază.* |                               |                                  |                              |
| Data completării                                                                  | Semnătura titularului de curs | Semnătura titularului de seminar |                              |
|                                                                                   |                               |                                  |                              |

#### c. Evaluare – restanță

| Tip activitate                                                                       | 10.1 Criterii de evaluare       | 10.2 Metode de evaluare          | 10.3 Pondere din nota finală |
|--------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|----------------------------------|------------------------------|
| 10.4 Curs                                                                            | Examen                          | Lucrare scrisă                   |                              |
| 10.5 Seminar/laborator                                                               | Referate, eseuri, proiecte etc. | Prezentare la seminar            |                              |
| 10.6 Standard minim de performanță                                                   |                                 |                                  |                              |
| Participarea la 50% din activitățile didactice și însușirea conceptelor de bază.*,** |                                 |                                  |                              |
| Data completării                                                                     | Semnătura titularului de curs   | Semnătura titularului de seminar |                              |
|                                                                                      |                                 |                                  |                              |

\*Formulare orientativă

\*\*Dacă disciplina are prevăzute ore de laborator trebuie prevăzute modalitățile de recuperare a acestora.